

Folkekirkens skoletjeneste i Sydsjælland, Lolland og Falster har udviklet et undervisningsprojekt om Star Wars til udskolingene. Et projekt der handler om religion, mytologi – og den nye og anerkendte trosretning: jediisme.

Af Stefan Teilmann Laub Nielsen, underviser ved Professionshøjskolen Absalon

Gud, klassiske myter – og Star Wars!

»Jeg ville gerne have unge mennesker til at stille spørgsmål om Det store mysterium«, har George Lucas, manden bag Star Wars, udtalt. Han så med bekymring på sin samtid i begyndelsen af 1970'erne: Vietnamkrigen, stigende individualisering på bekostning af fællesskabet og en afstandtagen til religion i Vesten. Med film havde Lucas et stærkt redskab til at præge unge mennesker. Intentionen med Star Wars-filmene var ikke alene at lave underholdende rumeventyrfilm, men i høj grad også at få netop unge mennesker til at stille de store spørgsmål. Spørgsmål om Gud, vores eksistens, det gode og det onde m.m. Og det ved at anvende klassiske myter, som findes i alle religioner og kulturer. Lucas mente, at disse myter skal genfortælle for nye generationer – gerne i ny forklædning. Den centrale myte i Star Wars er Heltens rejse også kaldet monomyten. Det er historien om en ung mand, der i mødet med en mentor og det guddommelige/overnaturlige træder ind i en magisk verden, får magiske evner/kræfter – og ender med at redde verden/sit folk etc. Myten kendes fra et utal af kulturer og religioner, og Hollywood er glad for den, for helt fra Moseshistorien til Harry Potter er

denne historie blevet fortalt igen og igen ofte i skiftende gevanter. George Lucas var bl.a. inspireret af antropologen Joseph Campbells berømte bog om heltens-rejse myten »The Hero with a Thousand Faces«. Det guddommelige blev til Kraften, det gode og det onde og det dualistiske forhold mellem disse blev til den lyse og mørke side af Kraften.

» Men der er i høj grad også religiøse lag i form af kristne, taoistiske og buddhistiske elementer overalt i filmene. Fra kristendommen er temaer som fristelse, jomfrufødsel, frelserskikkelse, udvælgelse, dommedag m.m. fremherskende. «

Religiøse elementer i Star Wars

Star Wars er et rumeventyr i science-fiction-forklædning, og der er mange åbenlyse referencer som fx samuraikrigerkulturen (Darth Vaders dragt m.m.), Nazityskland (De store imperiale parader, farvevalg m.m.), westernmytologien (Han Solo som cowboy, værtshus-skyderi m.m.) etc. Men der er i høj grad også religiøse lag i form af kristne, taoistiske og buddhistiske elementer overalt i filmene. Fra kristendommen er temaer som fristelse, jomfrufødsel, frelserskikkelse, udvælgelse, dommedag m.m. fremherskende. En panteistisk forestilling om det guddommelige som en kraft (Tao), der gennemsyrrer alt, er lånt fra taoismen, hvor tanken om wu-wei (ikke-handlen og uselvskhed) og Yin og Yang – om end i en lidt anden form – repræsenterer det mørke og det lyse, er at finde i meget af jediernes filosofiske tankegods. Fra buddhismen låner Lucas meditation, tanken om lidelsen og ikke mindst vejen dertil. Anakin Skywalkers fald fra profeteret frelser – den der skal genoprette balancen – til Darth Vader, er en historie med lidelse som omdrejningspunkt – dog ikke lidelseshistorien, om end der kan forekomme elementer derfra. Lucas ønskede nemlig ikke at tage udgangspunkt i kun én religion, men netop flere religioner og ofte finde sammenhænge på tværs af disse. Personligt betragter Lucas sig selv som buddhistisk metodist.

Jediismen – rigtig religion!

Star Wars succes er ikke til at overse. De fleste ser det som god underholdning, et dragende univers – eskapisme når det er bedst. Men for nogen er George Lucas ønske om at skabe interesse om Det store mysterium taget meget konkret. Også for konkret i forhold til Lucas intentioner: I en række lande er religionen jediisme blevet anerkendt som en trosretning. Det er ikke børn og unge, der dyrker jediisme, men voksne der ikke kan finde sig til rette i traditionelt baserede og strukturerede trossamfund. De søger en åndelighed og finder svaret i populærkulturen. George Lucas har udtrykt: »Jeg har ikke villet opfinde en ny religion«, og »Star Wars er et tyndt grundlag for teologi. Derfor tøver jeg med at kalde Kraften for Gud.« Men virkeligheden blev altså en anden i en række lande.

» I forbindelse med indledende lærerkurser gjorde jeg en pudsig observation: Gennemsnitsalderen har været forholdsvis lav, og antallet af mandlige deltagere høj! «

Star Wars på skoleskemaet

I efteråret 2015 udvikledes et undervisningsprojekt om Star Wars til udskolings elever i folkekirkens skoletjeneste Sylf (Sydsjælland, Lolland og Falster) bestående af et baggrundsmateriale til læreren, elevtekster og opgaver samt en tilhørende hjemmeside med videoer, powerpoints og links. Projektet har nu kørt i to år og kører ligeledes nu i de folkekirkelige skoletjenester i Kolding og Roskilde-Lejre-Solrød-Greve. Sidstnævnte skoletjeneste har udbygget materialet med fokus på ondskab. I forbindelse med indledende lærerkurser gjorde jeg en pudsig observation: Gennemsnitsalderen har været forholdsvis lav, og antallet af mandlige deltagere høj! Lærerne er gået ind i projektet med stor begejstring, fx oprettede en skole på Lolland Star Wars som valgfag.

Fagligt indhold i SYLFs projekt

- Den mytologiske skabelon
- Religion:
  1. Taoisme
  2. Buddhisme
  3. Kristendom

- Jediisme

Tillæg

- Ondskab

Selvom Star Wars er et populærkulturelt produkt, kan det fint indgå i skolens undervisning. Eleverne får et indgående kendskab til, hvordan religion og mytologi gennemsyrrer vores kultur og kulturelle produkter – ikke mindst kristendommen. Samtidig får de indblik i asiatiske religioner og forståelse for, hvordan populærkultur kan danne base for nye åndelige fælleskaber – fiktionsbaseret religionsudøvelse.